

PACO MOLINA

«El conflicte entre el capital i el treball és el mateix que al segle XIX»

L'11 de desembre de 1966, a la seu de Lo Rat Penat, va nàixer oficialment Comissions Obreres del País Valencià. Parlem amb el seu secretari general, Paco Molina, dels 50 anys de trajectòria de CCOO, de la vigència del paper dels sindicats i del canvi a la Generalitat. "En quantitat i qualitat de l'ocupació estem igual que amb el PP", diu.

*Entrevista de Violeta Tena
Fotografies de Miguel Lorenzo*

L'11 de desembre de 1966 tenia lloc a la seu de Lo Rat Penat la reunió fundacional de Comissions Obreres. Allí hi havia Antonio Montalbán, Miguel Lluch i Ginés Zaplana, dels Alts Forns de Sagunt; César Llorca, de Macosa; o Pepe Linares, del tèxtil d'Alcoi. Han passat 50 anys. Què significa aquest aniversari per a CCOO?

«Els sindicats no podem continuar organitzats per donar respostes al postfordisme»

→ —Volem que siga la remembrança d'un fet de molta repercussió per al sindicalisme del País Valencià. Aquella reunió va significar el punt d'inici de la construcció d'una ferramenta sindical que havia de superar els àmbits territorials i sectorials. Ara volem recordar sense nostàlgia però amb molt de reconeixement la contribució que aquelles persones van fer de manera desinteressada a favor de la classe obrera.

—De què hauria de servir aquesta commemoració?

—Per reactualitzar la nostra promesa i el nostre compromís. Estem en un context de transformació profunda de la societat i del món del treball. Per això, si el sindicat vol ser proper a les realitats de la societat, ha de reactualitzar-se. Avui dia hi ha un conflicte laboral però sobretot social. Necessitem consolidar drets, assolir més protecció social, tal com hem reclamat històricament des dels sindicats. Però hem d'assumir que en la societat hi ha també unes altres disputes, altres

conflictives. Per això crec que el sindicat ha de guanyar en capillaritat i proximitat, mantenir les lluites de sempre però afegint-ne de noves. No podem continuar organitzats per donar respostes al postfordisme. El món de l'empresa i de les relacions laborals han canviat molt però els conflictes laborals continuen existint encara que es donen d'una manera diferent a com es donaven fa 50 anys. Els sindicats encara fem falta.

—Hi ha qui considera que als sindicats els ha costat veure que havien d'anar un pas més enllà del que és estrictament laboral.

—Els sindicats, com qualsevol subjecte social, també volen temps per adaptar-se al canvi. També nosaltres hem fet coses mal fetes o que podríem haver fet més bé. En la societat hi ha una situació d'emprenyament que és lògica, perquè hi ha una generació molt ben preparada a la qual no se li està proporcionant llocs de treball. Estem en un context de precarització del treball, de sobrequalificació,

d'expulsió massiva de persones de 50 anys... Tot això genera un ambient d'indignació que provoca que difícilment et pugues sentir compromès i vinculat amb qualsevol organització.

La gent es pregunta on hem estat els sindicats durant aquest lustre de crisi. I hem estat defensant amb els instruments que teníem a l'abast els treballadors i les treballadores. Els nostres recursos són limitats, però hem fet tant com hem pogut. En cap moment no hem dimitit de les nostres obligacions.

—Com s'ho han de fer les organitzacions sindicals per adaptar-se als nous models i estructures laborals, en una societat cada volta més terciaritzada i amb menys consciència proletària?

—Cal continuar amb el treball de formigueta, d'anar convencent les persones. El conflicte entre el capital i el treball és el mateix que al segle XIX. Les polítiques de retallada de condicions de feina i de minimització de l'acció sindical reguladora de normes col·lectives tenen una intenció claríssima: debilitar l'acció organitzada de les persones. Hem tardat molt a reaccionar els sindicats? És possible. Però crec que estem en el trànsit d'adaptar-nos-hi.

—Un dels elements que va donar peu al naixement d'aquest sindicat va ser la consciència de classe. Diria que ha minvat la consciència de classe?

—No, en absolut. Potser no es manifesta amb la mateixa intensitat ni pels mateixos motius, però crec que continua havent-hi consciència de classe. Abans potser tenia més visibilitat perquè la societat estava necessitada de drets bàsics, perquè estàvem completament orfes. Veníem d'una etapa molt obscura. Les aspiracions aleshores eren unes altres, sobretot la consecució d'una vida digna on la força del treball anara acompanyada de la protecció de les persones i de les famílies. Es tractava, en definitiva, d'arribar a un contracte social que a hores d'ara s'ha dinamitat, a Espanya i a Europa arran d'una globalització que aspira a la desregulació. Tots aquests elements

➕ MIG SEGLE DE LLUITA OBRERA

Amb 98.736 afiliats i 9.691 delegats sindicals, Comissions Obreres és el principal sindicat del País Valencià. Abans de Paco Molina, Antonio Montalbán i Joan Sifre van comandar una organització que compleix 50 anys després d'una etapa d'aprimament —en forma de dos expedients de regulació d'ocupació— que ha deixat la seua plantilla en 182 treballadors. "El sindicat, com qualsevol empresa o família, ha hagut d'ajustar la seua plantilla. Ha estat molt dolorós", lamenta Molina.

La commemoració del mig segle de vida de Comissions va iniciar-se el passat febrer amb un acte multitudinari a la seu del sindicat a València on foren presents les principals autoritats del país. Dues mostres, una de quadres d'Antoni Miró i una de fotografies —"Resisti-

Taula del primer congrés de CCOO al País Valencià, que va tenir lloc a Castelló l'any 1978.

ré"—, commemoren els 50 anys de trajectòria. A més, a final d'abril tindrà lloc un acte de reconeixement a col·lectius que, com el Partit Comunista o els rectors obrers, van tenir un paper decisiu en la fundació del sindicat. La intenció del sindicat és que l'aniversari se celebri a totes les comarques del País, "de Vinaròs o Oriola".

debiliten la intervenció sindical. O és que algú es pensa que la modificació del Codi penal és innòcua i que no té res a veure amb la política de retallades? O la vergonya de privar de drets fonamentals els refugiats? Tot el model s'ha debilitat i els sindicats també n'hem estat víctima. Això no impedeix, però, que hàgem de fer autocrítica. Potser hauríem hagut de tindre més capillaritat amb moviments socials emergents.

—Diria que es van veure sobrepassats per moviments com el 15M?

—Seria absurd no reconèixer que el 15M ha marcat un punt d'inflexió. Ells van saber capitalitzar millor el malestar que s'estava generant. I no passa res per reconèixer-ho. Ara bé, les últimes enquestes situen el sindicalisme espanyol com a més ben valorats que a la resta d'Europa, on teòricament hi ha un sindicalisme més potent. I amb tot, estem obligats i responsabilitzats a fer més. Si una cosa no ajuda el sindicalisme és sumar-se a aquesta visió catastròfica que alguns han volgut propagar. Els sindicats continuen donant resposta a les necessitats dels treballadors.

—A l'acte de commemoració dels 50 anys van assistir el president de la Generalitat i el president de les Corts. Han passat quasi deu mesos del canvi a la Generalitat. Quin balanç fan?

—Abans de les eleccions ja vam demanar que la política s'havia de fer d'una altra manera; que l'acció política s'havia de dirigir a recuperar cohesió,

protecció i ocupació. Les coses s'estan fent de manera diferent i amb diferent intencionalitat política. S'han pres mesures molt importants en matèria d'educació, de sanitat o de dependència. Venim de dues dècades d'un tarannà molt negatiu i el canvi s'ha notat positivament. Amb tot i amb això, no n'hi ha prou. Som conscients que la limitació pressupostària és un handicap fonamental. A banda, és obvi que treballar en coalició no és fàcil, així com configurar equips de Govern on hi ha un tercer que tutela. I encara ho complica tot més el fet d'haver optat per un model sandvitx, en què el conseller i el director general són d'un color polític i el secretari autonòmic d'un altre. Això ha de comportar dificultats necessàriament.

—De moment el Govern Puig ha estat a l'altura de les expectatives que tenia?

—Hi ha una claríssima orientació de canvi. Una altra cosa és si ja estem en la perspectiva de dir que és un canvi real i evident. Encara no ho és, perquè continuem tenint les mateixes dades que teníem amb el PP. En ocupació i qualitat de l'ocupació estem igual que amb el PP, per exemple. Dit això, em sent molt identificat amb propostes com el Consell Valencià de la Innovació. Crec que és l'aposta més important que s'ha fet en aquest país en les dues últimes dècades.

—Es parla molt del canvi de model productiu. Creu que aquest Consell

Valencià de la Innovació el farà possible?

—Crec que hi ha la intenció de fer-ho possible. I és necessari que aquest Consell tinga èxit perquè canviar el model productiu és del tot necessari. Ens cal una estratègia a llarg termini que ens permeta superar aquest model, que només crea llocs de treball de baix valor afegit. Cal definir tota una estratègia econòmica per canviar l'estructura productiva. L'economia valenciana té unes ràtios de productivitat per sota de la mitjana. O canviem aquesta dinàmica o estem abocats a ser els cambrers d'Europa.

—La directora general del Servef, Rosa Briones, ha anunciat que vol posar en marxa una "profunda revisió" del servei públic d'ocupació, el Servef. Cap on ha d'anar aquesta reforma?

—Estem d'acord que cal fer una gran revisió, però això no implica fer més normativa. A ningú no ens agrada la situació actual. No pot ser que el primer instrument d'inserció laboral del País Valencià tinga unes ràtios d'inserció de l'1,5%. Aquesta és una reflexió política de molta profunditat.

—Exactament, què és el que no funciona en l'actual Servef?

—Ningú deixa el seu currículum en un servei públic sabent que difícilment el cridaran. A hores d'ara el Servef no és efectiu, mentre que els ens col·laboradors sí que fan inserció. Jo no hi estic ni a favor ni en contra, però sí que dic que el servei públic és l'únic que garanteix en condicions d'igualtat per a tothom els processos de selecció. A partir d'ací, tenim dues maneres d'enfocar aquest tema: o dir que el servei públic d'inserció laboral no serveix per a res, que és el discurs que es manté des de l'àmbit privat; o dir que cal potenciar el servei públic. Jo opte per aquesta visió.

—En 2015 va baixar la desocupació al País Valencià. Hi ha o no hi ha recuperació?

—No, en absolut. Els qui parlen de recuperació enganyen l'opinió pública. Està incrementant-se la temporalitat i la precarització. Treballar 10 hores la setmana no es tindre una feina digna. La política dels retalls ens ha dut a una depressió absoluta d'una economia que no creix. Tenim un salari bàsic que és ridícul i que tampoc permet la recuperació de l'economia per la via del consum. Hi ha molt per fer encara •